

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Uvodni nagovor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na 4. Predsedničinem forumu
Pravica do zdravega in čistega okolja**

Brdo pri Kranju, 30. september 2024

Velja govorjena beseda!

Spoštovana ministra,
državni sekretar,
dragi panelisti in udeleženci današnjega foruma,

dobrodošli na mojem četrtem forumu, kjer se bomo danes posvetili izjemno pomembni temi – človekovi pravici do življenja v zdravem in čistem okolju.

Zakaj prav ta tema? Kot mnogi veste, sta ohranjanje okolja in boj proti podnebnim spremembam med ključnimi prednostnimi nalogami mojega mandata. Pretekli dve leti sta me utrdili v prepričanju, da so potrebni dogovori in ukrepanje ZDAJ! In to na vključujoč način. V svojih stikih z ljudmi, predvsem z mladimi, zaznavam vedno večjo zaskrbljenost, zanimanje in angažiranost širše javnosti za ohranjanje narave. Ljudje si želimo živeti v zdravem okolju. Narava nam je pomembna vrednota. Čutim in pozdravljam predanost mnogih, da umno upravljamo naše bogate naravne vire tako, da zanje ne prikrajšamo generacij, ki prihajajo za nami.

Dolgo so bile mednarodne razprave o podnebnih spremembah in človekovih pravicah ločene. Slovenija je bila ena prvih držav, ki je opozorila na nujnost povezovanja obeh področij. Prav človekove pravice so pravni okvir, znotraj katerega moramo reševati podnebno krizo – na pravičen način za vse. Da bomo pri reševanju krize podnebno pravični.

Ponosna sem, da je Slovenija skupaj s podobnomislečimi državami predlagala novo človekovo pravico – pravico do zdravega in čistega okolja. In leta 2022 je Generalna skupščina Združenih narodov to pravico brez nasprotovanja potrdila. To je bil brez dvoma velik korak naprej za svetovno skupnost.

Zakaj je to pomembno? Podnebno krizo že občutimo na lastni koži. Poplave, toče, suše in požari postajajo naša realnost, in prav je, da se temu prilagajamo. Obenem pa opažam tudi porast podnebnega skepticizma, celo zanikanja. Zelo hitro zaokrožijo neresnice ali polresnice, ki zameglijo resnično sliko. In čeprav rešitev podnebne krize ni enostavna, ne smemo popuščati skušnjavam preprostih razlag, populističnih sloganov, ki ne prinašajo rešitev.

Človekovo dostojanstvo v nas, dostojanstvo za vse, dostojanstvo okolju, ki nas obdaja.

01 478 12 09, gp.uprs@up-rs.si, Erjavčeva 17, SI-1000, Ljubljana

Gospa in gospodje,

znanost ne laže. Ugotovitve o podnebnih spremembah temeljijo na dejstvih in znanstvenih dognanjih. Pravzaprav nas preseneča točnost dosedanjih napovedi z edino izjemo, da se te žal dogajajo še hitreje, kot so prvotno napovedovali.

Globalne temperature so se že dvignile za skoraj 1,5 °C nad predindustrijsko raven. Prav tako so emisije ogljikovega dioksida v letu 2023 dosegle najvišjo raven v zgodovini. To niso zgolj statistični podatki, to so opozorila.

Naš današnji forum je namenjen temu, da skupaj razmislimo o načinih, kako obrniti tok. Da predstavimo realna dejstva na vključujoč in argumentiran način. Iskreno pozdravljam pripravljenost številnih vrhunskih znanstvenikov, strokovnjakov in predstavnikov resornih ministerstev in civilne družbe, ki so se odzvali mojemu vabilu in so danes z nami tukaj na Brdu.

Določene ukrepe lahko sprejmemo že kar sami, doma. Poznate mojo privrženost načelu, da moramo živeti z manj, a bolje. Seveda pa potrebujemo predvsem sistemske in medsektorsko povezane ukrepe za blaženje in prilagajanje.

Spoštovani,

naj na koncu še pojasnim, kaj današnji forum NI. Današnji forum ni namenjen razpravi o JEK2. Razloga za to sta dva: prvič, ker sem svoje stališče že pojasnila, in drugič, ker je potreba po zelenem prehodu in obnovljivih virih energije ključna za Slovenijo, ne glede na razvoj razprave o jedrski energiji.

Tako kot narava in podnebje nista leva in desna, tudi razprava o podnebnih spremembah ni vprašanje levega ali desnega političnega prepričanja, razprava mladih proti starim, ljubiteljem avtov proti ljubiteljem koles. Ne. Rešitve, s katerimi bomo živeli, moramo iskati skupaj.

Afriški pregovor pravi: »Če hočeš iti hitro, pojdi sam. Če hočeš iti daleč, pojdi z drugimi.« In prav to potrebujemo – da tudi v podnebni krizi iščemo priložnosti za bolj kakovostno življenje z manjšimi obremenitvami narave in podnebja.

Gre za kakovost življenja v Sloveniji, za ohranitev naše izjemne naravne pestrosti in za prihodnost vseh nas. Le skupaj lahko najdemo trajnostne rešitve. Zatorej združimo naše moči, znanje in ideje za ohranjanje zdravega okolja. Takšnega, kot ga želimo zapustiti.

Veselim se današnjih zanimivih razprav in vaše energije. Hvala vam.